



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.001.02.2022

Stanisław Cybula
Starosta Drawski

Starostwo Powiatowe
Plac Elizy Orzeszkowej 3
78-500 Drawsko Pomorskie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. – wykorzystanie środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej oraz dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim ¹ , Plac Elizy Orzeszkowej 3, 78-500 Drawsko Pomorskie.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Stanisław Cybula, Starosta Drawski ² od 23 listopada 2018 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontrolerzy	1. Artur Matejko, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/10/2022 z 11 stycznia 2022 r. 2. Jarosław Tarasewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/11/2022 z 11 stycznia 2022 r.

(akta kontroli str. 1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, rzetelności i gospodarności wykorzystania środków z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej ⁴ oraz dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa i realizacji dochodów z tego tytułu.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wyżej wymienionych obszarów były ustalenia dokonane w wyniku działań kontrolnych polegających na analizie przyznania, wykorzystania i rozliczenia dopłat z FRPA oraz ww. dotacji, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania tych środków. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i>

III. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia w formie opisowej wykorzystanie środków z FRPA oraz dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa ⁶ i realizacji dochodów z tego tytułu.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Objęte badaniem środki dopłaty, w łącznej wysokości 1 395,8 tys. zł, przekazane w 2021 r. przez Wojewodę Zachodniopomorskiego ⁷ na realizację zadań w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i zapewniły utrzymanie 14 linii komunikacyjnych. Powiat

¹ Dalej: Starostwo.

² Dalej: Starosta.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

⁴ Dalej: FRPA.

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: SP.

⁷ Dalej: Wojewoda.

Drawski⁸ w wymaganym stopniu uczestniczył we współfinansowaniu zadania, przeznaczając na ten cel środki stanowiące 12,6% jego wartości. Wydatki pokrywane ze środków pochodzących z dopłaty były regulowane terminowo, a ewidencja księgową otrzymywanych środków i ponoszonych wydatków prowadzona była w sposób prawidłowy.

Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami SP została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem i rzetelnie rozliczona. Prawidłowo ustalano udział Powiatu w uzyskanych dochodach, a należna SP kwota pobranych dochodów odprowadzana była na rachunek dysponenta części budżetu państwa terminowo i we właściwych kwotach. Kwartalne i roczne sprawozdania budżetowe sporządzane były terminowo i zgodnie z ewidencją księgową. Jednak należności wykazane w sprawozdaniach Rb-27ZZ nie oddawały rzeczywistego stanu należności pozostałych do zapłaty. Stwierdzono bowiem, że w księgach rachunkowych Starostwa wykazywane były należności nieściągalne w łącznej kwocie 166,8 tys. zł. W 2020 r. i 2021 r. nie sporządzano ponadto kwartalnych zestawień sald należności zaległych wraz z informacją na jakim etapie postępowania windykacyjnego przedstawiała się dana zaległość, pomimo wymogu określonego w Procedurze windykacji.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Wykorzystane środków z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Opis stanu faktycznego

1.1. Powiat, na mocy porozumień w sprawie powierzenia zadań organizacji publicznego transportu zbiorowego na obszarze powiatów drawskiego i świdwińskiego¹⁰ pomiędzy powiatem drawskim, stargardzkim i łobeskim¹¹ o realizacji zadań w zakresie lokalnego transportu zbiorowego, został organizatorem publicznego transportu zbiorowego w powiatowych przewozach pasażerskich na obszarze ww. powiatów. Porozumienie zawarto na czas określony, tj. „na okres realizacji projektu „Stowarzyszenie zintegrowanego niskoemisyjnego systemu publicznej komunikacji miejskiej na obszarze Strefy Centralnej oraz na okres utrzymania trwałości projektu”.

(akta kontroli str. 233-240)

Powiat, zgodnie z wymogiem określonym w art. 9 ust. 1 pkt 3b ustawy o publicznym transporcie zbiorowym¹², opracował plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu drawskiego¹³, który zawierał elementy określone w art. 12 ust. 1 ww. ustawy, m.in. sieć komunikacyjną, na której planowane było

⁸ Dalej: Powiat.

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Porozumienie nr 1/2016 Powiatu Drawskiego z 29 grudnia 2016 r. pomiędzy Powiatem Drawskim a Powiatem Świdwińskim reprezentowanym przez: Starostów i Wicestarostów ww. Powiatów.

¹¹ Porozumienie nr 2/2016 Powiatu Drawskiego z 29 grudnia 2016 r. pomiędzy Powiatem Drawskim a Powiatami Łobeskim i Stargardzkim reprezentowanym przez: Starostów i Wicestarostów ww. Powiatów.

¹² Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1371, ze zm.); dalej: ustawa o publicznym transporcie zbiorowym.

¹³ Przyjęty uchwałą nr XXIII/167/2016 Rady Powiatu Drawskiego z dnia 21 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Drawskiego.

wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej, ocenę i prognozy potrzeb przewozowych oraz przewidywane finansowanie usług przewozowych.

(akta kontroli str.1407-1411)

W okresie objętym kontrolą Powiat złożył Wojewodzie jeden wniosek o objęcie dopłatą w 2021 r. realizacji zadań w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Został on złożony 23 listopada 2020 r., tj. w terminie¹⁴ określonym na stronie podmiotowej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie¹⁵. Wniosek zawierał rzetelne dane, wymagane przepisami art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej¹⁶ (m.in. linie komunikacyjne, na których będą wykonywane przewozy o charakterze użyteczności publicznej, planowaną wielkość pracy eksploatacyjnej wyrażonej w wozokilometrach¹⁷ na każdej linii, planowaną kwotę deficytu każdej linii). Do wniosku dołączono dokumenty potwierdzające dane i informacje w nim zawarte, co było zgodne z wymogiem określonym w art. 24 ust. 7 ustawy o Funduszu. Starosta nie był wzywany przez Wojewodę do uzupełnienia ww. wniosku.

Wniosek na 2021 r. obejmował 14 linii komunikacyjnych. Określona w nim planowana łączna:

- wielkość pracy eksploatacyjnej wynosiła 633 413,50 wkm,
- kwota deficytu na ww. liniach wynosiła 2 115,6 tys. zł,
- kwota wkładu własnego netto wynosiła 215,4 tys. zł,
- kwota dopłaty w danym roku budżetowym wynosiła 1 900,2 tys. zł (maksymalnie 3 zł do 1 wkm).

O objęciu dopłatą ze środków FRPA Powiat został poinformowany przez Wojewodę opublikowanymi na stronie internetowej ZUW 4 grudnia 2020 r. wynikami naboru wniosków o objęcie dopłatą w ramach FRPA.

(akta kontroli str.139-145)

1.2. Powiat¹⁸, na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy o Funduszu, zawarł z Wojewodą umowę nr 17/IR/FRPA/2021 z 31 grudnia 2020 r. o objęcie w 2021 r. dofinansowaniem realizacji zadań własnych organizatora w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Umowa spełniała wymogi, o których mowa w art. 27 ust. 2 ustawy o Funduszu.

Na realizację ww. zadania Wojewoda zobowiązał się przekazać Powiatowi dofinansowanie w wysokości wnioskowanej, nie większej niż 1 900,2 tys. zł, obejmującej 14 linii komunikacyjnych. W następstwie złożonych wniosków kwartalnych Powiat otrzymał od Wojewody w czterech transzach łączną dopłatę w wysokości 1 803,5 tys. zł. Różnica kwoty przyznanej i otrzymanej w 2021 r. wynikała z wyliczenia kwoty we wniosku o objęcie dopłatą w sposób szacunkowy.

(akta kontroli str. 139-145, 146-161, 272-273)

Łączny koszt wykonania zadania wyniósł 1 596,6 tys. zł, w tym środki przyznane przez Wojewodę w wysokości 1 395,8 tys. zł oraz środki własne Powiatu w wysokości 200,8 tys. zł. Jako powód niewykorzystania planowanej kwoty dofinansowania Powiat wskazał niższe koszty działalności nowego operatora publicznego transportu zbiorowego oraz różną (większą) wielkość przychodów ze sprzedaży biletów na

¹⁴ Termin upływał 24 listopada 2020 r.

¹⁵ Dalej: ZUW.

¹⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 717, ze zm.; dalej: ustawa o Funduszu.

¹⁷ Jednostka miary pracy eksploatacyjnej autobusu, przy czym 1 wozokilometr to przejazd 1 autobusu na odległość jednego kilometra (dalej: „wkm”).

¹⁸ Reprezentowany przez Starostę oraz Etatowego Członka Zarządu Powiatu Drawskiego, przy kontrasygnacie Skarbnika Powiatu.

poszczególnych liniach komunikacyjnych w stosunku do lat poprzednich. Środki niewykorzystane w kwocie 407,7 tys. zł zwrócono terminowo na wyodrębniony rachunek bankowy ZUW.

Powiat jako organizator wywiązał się z wymogu, określonego w art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o Funduszu, tj. sfinansowania ze środków własnych części ceny usługi w wysokości nie mniejszej niż 10%. Środki własne Powiatu wykorzystane na realizację zadania stanowiły 12,6% jego wartości.

(akta kontroli str. 162-196, 197-200, 1393)

Powiat 31 grudnia 2020 r. zawarł umowę nr 213/inż./2020 z operatorem PKS Złocieńiec o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, wywiązując się z wymogu określonego w art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o Funduszu. Umowa zawierała elementy określone w art. 25 ust. 2 i 3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

(akta kontroli str. 241-271)

1.3. W 2021 r. kwartalne wnioski Powiatu o dopłatę zostały przekazane Wojewodzie w terminach wynikających z umowy o dopłatę i były sporządzone prawidłowo, według wzoru stanowiącego załącznik do ww. umowy. Wojewoda nie wzywał organizatora do uzupełnienia wniosków.

(akta kontroli str. 162-164, 170-172, 179-182, 189-191)

1.4. Powiat otrzymywał dopłaty z FRPA niezwłocznie, a okres od złożenia skorygowanego wniosku o dopłatę do wpływu wnioskowanych środków na wskazany przez Starostwo rachunek bankowy wynosił: 21 dni za I kwartał, 20 dni (za II kwartał), 18 dni (za III kwartał) i 20 dni (za IV kwartał).

(akta kontroli str. 162-164, 170-172, 179-182, 189-191, 274-277)

1.5. Sprawozdania kwartalne rozliczające dopłatę były składane na wzorach zgodnych z umową, w terminach określonych w umowie o dopłatę, tj. do 14 dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału. Do sprawozdań załączane były noty księgowe oraz miesięczne protokoły z wykonania usługi, zawierające informacje o liczbie kilometrów w ramach wykonanej pracy przewozowej, wyliczonym deficycie, stawce za wozokilometr oraz poniesionych wydatkach ze środków dopłaty oraz środków własnych organizatora. Wojewoda nie wzywał do uzupełnienia sprawozdań rozliczających dopłatę.

Weryfikacja rzeczywistej wysokości deficytu osiąganego na poszczególnych liniach w każdym kwartale w oparciu o informacje dotyczące rzeczywistych kosztów przedstawionych przez przewoźnika w trakcie kontroli wykazała, że nie wystąpiła sytuacja pobrania przez Powiat środków z dopłaty w nadmiernej wysokości.

Wstępne i końcowe roczne rozliczenie dopłaty za 2021 r. zostało sporządzone według wzoru stanowiącego załącznik do umowy o dopłatę i przekazane do ZUW w wymaganych terminach, tj. odpowiednio 22 stycznia 2022 r. (wstępne) i 16 lutego 2022 r. (końcowe). W końcowym rozliczeniu rocznym wskazano, że całkowita kwota otrzymanej i wykorzystanej dopłaty wyniosła 1 395,8 tys. zł. Kwota niewykorzystanych środków dotacji wyniosła 407,7 tys. zł i została zwrócona na właściwy rachunek ZUW.

(akta kontroli str. 162-165, 173-178, 183-188, 192-196, 282-285, 1377-1401)

1.6. Wojewoda nie wydawał decyzji administracyjnych, określających termin i kwotę dopłaty przypadającą do zwrotu w trybie art. 17 ust. 7 ustawy o Funduszu.

(akta kontroli str. 162-165, 173-178, 183-188, 192-196, 282-285, 1377-1400)

1.7. W wyniku wykorzystania środków z FRPA przez Powiat zwiększyła się dostępność połączeń autobusowych, zwiększyła się również liczba linii komunikacyjnych, ich długość oraz częstotliwość połączeń komunikacyjnych. Powiat w 2019 r. podpisał

umowę z Wojewodą na 10 linii komunikacyjnych, natomiast w 2021 r. ta liczba zwiększyła się do 14 linii komunikacyjnych.

(akta kontroli str. 1401-1406)

1.8. Powiat jako organizator przewozów o charakterze użyteczności publicznej nadzorował ich wykonywanie zgodnie z zapisami zawartymi w umowie o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Operator zgodnie z umową składał kwartalne informacje dotyczące wykonywania przewozów, w których między innymi podawał i potwierdzał liczbę przejechanych kilometrów. Powiat jako właściciel Spółki PKS Złocieniec uczestniczył w Walnych Zgromadzeniach Akcjonariuszy Spółki oraz nadzorował jej działalność, w tym finansową. Powiat zlecał corocznie badania należytej rekompensaty audytorowi zewnętrznemu.

(akta kontroli str. 290-303, 312-356, 1401-1406)

W roku 2021 nie wpłynęła żadna skarga pasażerów dotycząca realizacji kursów na liniach objętych dopłatą.

(akta kontroli str. 1406, 1417)

1.9. W Starostwie prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową otrzymanych dopłat z FRPA oraz wydatków objętych dopłatą. Wpływy środków ujmowane były na koncie 901-600-60004-2170-00. Zrealizowane wydatki budżetowe ujmowano na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” w odpowiedniej podziale klasyfikacji budżetowej. Dowody księgowe stanowiące podstawę dokonania wydatków były sprawdzane pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzane do wypłaty przez osoby upoważnione, zawierały adnotację o sposobie ujęcia w księgach rachunkowych oraz o podziale kwoty do zapłaty na środki z dopłaty oraz środki własne Powiatu.

(akta kontroli str.1412-1416)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Przekazane przez Wojewodę środki dopłaty z FRPA zostały wykorzystane przez Powiat zgodnie z przeznaczeniem, w ramach umowy zawartej z przewoźnikiem, przy odpowiednim udziale środków własnych Powiatu. Wnioski o dopłatę składane były terminowo, a środki dopłaty otrzymywane były w sposób umożliwiający terminową realizację zadania. Rozliczane w ramach dofinansowania wydatki były zgodne z wydatkami zadeklarowanymi na etapie składania wniosku o dopłatę. Wydatki pokrywane ze środków pochodzących z dopłaty były regulowane terminowo, a ewidencja księgowa otrzymywanych środków i ponoszonych wydatków prowadzona była w sposób prawidłowy.

OBSZAR

2. Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa i realizacja dochodów z tego tytułu.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.

2.1.1. W 2021 r. Powiat otrzymał dotację na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami SP w wysokości ogółem 197,4 tys. zł, w tym na wynagrodzenia osób realizujących zadania zlecone dotyczące gospodarki nieruchomościami SP kwotę 177,4 tys. zł oraz 20 tys. zł na zadania dotyczące gospodarki nieruchomościami SP.

W trakcie roku Powiat otrzymał dodatkowe środki od Wojewody w wysokości 92,3 tys. zł, w tym 3,9 tys. zł na wynagrodzenia oraz 88,4 tys. zł na realizację ww. zadań. Plan po zmianach wynosił 289,7 tys. zł¹⁹ i był wyższy o 28,9 tys. zł od kwoty zaplanowanej na to zadanie w 2020 r. Kwota wydatkowana ogółem wyniosła 289,7 tys. zł²⁰.

(akta kontroli str. 690-693)

Środki otrzymane od Wojewody w 2021 r. były wyższe o 28,9 tys. zł (11,1%) od otrzymanych w 2020 r. (260,8 tys. zł). Wydatki zrealizowane w 2021 r. były wyższe o 37,6 tys. zł (14,9%) od zrealizowanych w 2020 r. (252,1 tys. zł).

(akta kontroli str. 690-704)

2.1.2. Koszty realizacji zadań z zakresu gospodarki nieruchomościami SP (bez wynagrodzeń) kształtowały się na poziomie: 108,3 tys. zł w 2021 r., w tym w związku z podatkiem od nieruchomości 62,3 tys. zł, podatkiem rolnym i leśnym 1,1 tys. zł oraz wyceną nieruchomości 44,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 397-451, 690)

Środki otrzymane z dotacji budżetowej zapewniły realizację zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami SP. Środki zostały wykorzystane na zadania zlecone – zarządzanie i gospodarowanie nieruchomościami SP w kwocie 108,3 tys. zł (podatek od nieruchomości i opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego - 62,3 tys. zł, podatek rolny i leśny – 1,1 tys. zł, zakup usług obejmujących wykonanie inwentaryzacji nieruchomości i operatorów szacunkowych – 44,9 tys. zł) oraz wynagrodzenia osób realizujących zadania zlecone 181,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 372, 690-704)

2.1.3. Dochody i wydatki dotacji wykazane w sprawozdaniach Rb-27S (z wykonania planu dochodów budżetowych) i Rb-28S (z wykonania planu wydatków budżetowych) na 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia 2021 r. oraz Rb-50 (o dotacjach / wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami) za 2021 r. były równe rzeczywistym wpływom pomniejszonym o zwrot dotacji. Kwoty ujęte w ww. sprawozdaniach wynikały z zapisów z ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 690, 694-704, 825-1174)

2.1.4. Środki na realizację zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami SP przekazywane były Powiatowi w terminach umożliwiających realizację zadań. Kwota dotacji celowej przekazywana była w miesięcznych transzach. Środki, o które wnioskował Starosta w ramach dotacji z rezerwy celowej, przekazywane były w całości.

(akta kontroli str. 690, 694-704, 825-1174)

2.1.5. Przyznane dotacje na zadania zlecone zostały przekazane w sposób umożliwiający pełne i terminowe wykonanie zleconych zadań. Powiat nie korzystał z możliwości dochodzenia należnego mu świadczenia przewidzianego w art. 49 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego²¹.

(akta kontroli str. 373, 393-473, 661-691)

2.2. Dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.

2.2.1. Dochody Powiatu z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP wyniosły ogółem w 2021 r. 1 253,8 tys. zł i były wyższe o 83,9% w stosunku do roku poprzedniego

¹⁹ Tj. 289 746,67 zł.

²⁰ Tj. 289 712,71 zł. Kwota niewykorzystanej dotacji wyniosła 33,96 zł. Powiat dokonał jej zwrotu do ZUW 10 stycznia 2022 r.

²¹ Dz.U. z 2021 r. poz. 1672, ze zm..

(681,9 tys. zł). Największy wzrost dochodów w porównaniu do stanu z końca 2020 r. wystąpił z tytułu:

- użytkownika wieczystego (§0550) z 482,4 tys. zł w 2020 r. do 746,2 tys. zł w 2021 r. (o 54,7%),
- kosztów upomnień (§0640) z 0,07 tys. zł w 2020 r. do 0,9 tys. zł w 2021 r. (o 1 066,2%),
- przekształcenia użytkownika wieczystego w prawo własności (§0760) z 73,4 tys. zł w 2020 r. do 112,1 tys. zł (o 29,8%),
- sprzedaży gruntów (§0770) z 11,3 tys. zł do 280,7 tys. zł (o 2 382,6%).

(akta kontroli str. 382-383, 734, 742-743)

Należności pozostałe do zapłaty z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP na koniec 2021 r. wyniosły 888,4 tys. zł (tj. 70,9% wykonanych dochodów) i stanowiły w całości zaległości. Wystąpił wzrost salda zaległości z kwoty 758,8 tys. zł w 2020 r. do kwoty 888,4 tys. zł w 2021 r. (o 17,1%). Największy wzrost nastąpił w zaległościach z tytułu użytkownika wieczystego z 289,0 tys. zł do 435,4 tys. zł (o 50,6%). Zwiększenie salda zaległości na koniec 2021 r. względem 2020 r. z tytułu przekształcenia użytkownika wieczystego w prawo własności spowodowane było przypisem ostatniej raty przekształcenia użytkownika wieczystego w prawo własności użytkownikowi, które nie zostało uregulowane.

(akta kontroli str. 382-383, 742-743)

2.2.2. W okresie objętym kontrolą kwartalne sprawozdania budżetowe Rb-27ZZ²² były sporządzone i przekazywane do ZUW i RIO²³ w terminach określonych w załączniku nr 40 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.²⁴

Kontrola zgodności kwartalnych sprawozdań budżetowych Rb-27ZZ z ewidencją księgową Starostwa w zakresie danych dotyczących działu 700–Gospodarka mieszkaniowa, rozdział 7005–Gospodarka gruntami i nieruchomościami wykazała, że zostały one sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami oraz z ewidencją księgową. Kwoty wykazane w sprawozdaniu były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej²⁵.

(akta kontroli str. 382-383, 744)

2.2.3. Dochody przekazane Wojewodzie wyniosły w 2021 r. ogółem 940,9 tys. zł²⁶ i były wyższe o 104,6% od kwoty odprowadzonej w 2020 r. (459,9 tys. zł). Starostwo potrąciło na rzecz Powiatu kwotę 312,9 tys. zł, stanowiącą 25% dochodów uzyskanych ogółem z ww. tytułu. Udział Powiatu został naliczony zgodnie z zasadami określonymi w art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami²⁷.

(akta kontroli str. 745)

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że kwoty udziałów SP odprowadzane były na rachunek bankowy dysponenta części budżetowej w terminach określonych w art. 255 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.²⁸

(akta kontroli str. 745, 747-824)

2.2.4. W Starostwie w 2021 r. prowadzono systematyczną kontrolę terminowości zapłaty należności SP według zasad określonych w Procedurze windykacji należności

²² Sprawozdania budżetowe z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

²³ Regionalnej Izby Obrachunkowej.

²⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, ze zm.

²⁵ Odpowiednie salda kont 130-700-70005, 221-700-7005.

²⁶ Kwota przekazana stanowiła 75% wartości dochodów ogółem z tego tytułu.

²⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm.; dalej: ugn.

²⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.; dalej: ufp.

Powiatu Drawskiego oraz Skarbu Państwa.²⁹ Odsetki od nieterminowych płatności były naliczane i ewidencjonowane na koniec każdego kwartału 2021 r.

(akta kontroli str. 746)

2.3. Działania windykacyjne wobec zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.

2.3.1. Zaległości na koniec 2021 r. wyniosły 888,4 tys. zł, w tym 435,4 tys. zł z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste, 367,7 tys. zł stanowiły odsetki od nieterminowych wpłat, 81,5 tys. zł z tytułu opłat za przekształcenie użytkowania wieczystego w prawo własności oraz z tytułu najmu komórek gospodarczych, czynszów mieszkaniowych 3,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 734)

W okresie objętym kontrolą w Starostwie obowiązywała Procedura windykacji, w której określono działania podejmowane przez pracowników podczas monitorowania płatności i windykacji należności od osób fizycznych, prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej na rzecz Powiatu i Skarbu Państwa. W Procedurze windykacji przewidziano bieżącą ewidencję i analizę terminowości wpłat, określono terminy wystawiania wezwań do zapłaty nieuiszczonych w terminie należności, prowadzenie ewidencji wezwań do zapłaty i sporządzanie pozwów do sądu oraz monitorowanie postępu egzekucji. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierzono Skarbnikowi Powiatu.

(akta kontroli str. 593-601)

Użytkowane przez Starostwo moduły systemu informatycznego pn. System Powiat nie zawierały funkcjonalności wygenerowania raportu wykazującego konkretne kwoty uzyskane z podjętych działań windykacyjnych. Jedną z przyczyn powyższego stanu był brak możliwości podziału w systemie wpłat uzyskanych w wyniku działań windykacyjnych od wpłat bieżących.

(akta kontroli str. 395)

Odnosząc się do sposobu, w jaki w Starostwie przeprowadzano ocenę efektywności działań windykacyjnych, Starosta wyjaśnił, że ocenę efektywności tych działań przeprowadza się na podstawie analizy wpłat należności od dłużników, sprawozdań kwartalnych Skarbu Państwa oraz informacji uzyskanych z działu prawnego Starostwa dotyczących etapu postępowania egzekucyjnego wobec dłużników. Starostwo rozważa rozbudowę systemu informatycznego o możliwość generowania raportów z podziałem na wpłaty bieżące i zaległości, co zostało zgłoszone do autorów programu informatycznego.

(akta kontroli str. 1356)

2.3.2. Szczegółowym badaniem objęto próbę dobraną celowo pięciu zaległości, kierując się wynikami analizy stanu zaległości i ryzyka wystąpienia nieprawidłowości.³⁰ Łączna kwota objętych badaniem należności (stan na 31 grudnia 2021 r.) wynosiła: 133,8 tys. zł, w tym kwota należnych odsetek wynosiła 13,1 tys. zł. Badanie wykazało, że:

- wszystkie zaległości dotyczyły opłat za użytkowanie wieczyste gruntu SP;
- w okresie objętym kontrolą czynności windykacyjne lub egzekucyjne prowadzone były do 100% badanych zaległości;
- we wszystkich sprawach podejmowane czynności odnotowano w dokumentacji zgromadzonej w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami, u Rady Prawnego i w Wydziale Finansowym;

²⁹ Zarządzenie Nr 46/2015 z dnia 10 sierpnia 2015 r.; dalej: Procedura windykacji.

³⁰ Doborem celowym zostało objęte pięć zaległości: Nr 06564, Nr 06529, Nr 16317, Nr 11301, Nr 07178.

- pisemne wezwania do zapłaty kierowane były zgodnie z terminem określonym w Procedurze windykacji, nie wcześniej jednak niż po upływie 14 dni od wyznaczonego terminu płatności;
- w czterech sprawach wierzyciel występował z pozwem do sądu o zapłatę należności z odsetkami na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego³¹, w celu uzyskania nakazu zapłaty; na dzień zakończenia kontroli³² w czterech sprawach trwała egzekucja komornicza;
- w badanych sprawach nie korzystano z możliwości zabezpieczenia zaległości poprzez wpis hipoteki;
- we wszystkich sprawach kwartalnie dokonywano przypisów odsetek od nieuregulowanych w terminie zaległości;
- w wyniku podejmowanych działań windykacyjnych i egzekucyjnych, które obejmowały należność główną z odsetkami, wpłynęło łącznie 8,6 tys. zł (jeden dłużnik spłacił całość zadłużenia);
- nie stwierdzono przypadków niepodejmowania działań windykacyjnych w stosunku do dłużników z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste nieruchomości SP;
- nie wnioskowano o obciążenia ksiąg wieczystych wpisami hipotecznymi z powodu zadłużenia użytkowników wieczystych, ponieważ księgi nie obejmowały składników majątku dłużników, a jedynie grunty SP;
- na podstawie danych z zespołu kont rozrachunkowych i dokumentacji źródłowej nie stwierdzono dla objętych badaniem kontrolnym ww. przypadków przedawnienia należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP.

(akta kontroli str. 1178-1180, 1360-1363)

2.3.3. Starosta nie występował do Wojewody o zgodę na zawarcie ugody w sprawie spornej należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP. Nie wpływały w tym zakresie wnioski do Starosty.

(akta kontroli str. 738)

2.3.4. Starosta w 2021 r. obniżył w dwóch przypadkach³³ wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości SP za 2020 r. na podstawie art. 15jca ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³⁴. Wnioski dotyczyły zmniejszenia opłaty za użytkowanie wieczyste za 2020 r. i zostały rozpatrzone pozytywnie. Kwota opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste za 2020 r. wynosiła ogółem 109,9 tys. zł, kwota opłaty rocznej (po udzieleniu ulgi) wyniosła ogółem 21,9 tys. zł.

We tych dwóch przypadkach:

- wnioski złożone były nie później niż 14 dni przed terminem płatności,
- wnioski były uzasadnione pogorszeniem sytuacji finansowej ze względu na okoliczności spowodowane epidemią COVID-19,
- udzielenie ulg nie wymagało uzyskania zgody Wojewody,
- wnioskodawcy przekazali informacje finansowe oraz zaświadczenia o uzyskanej pomocy de minimis.

(akta kontroli str. 375-380, 1335-1355)

Starosta nie udzielał innych ulg w spłacie należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP. Nie występował ponadto do Wojewody o zgodę na udzielenie

³¹ Dz. U. 2021 r. poz. 1805, ze zm.

³² Tj. 11 marca 2022 r.

³³ Podmioty te nie zalegały w spłacie należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP.

³⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.

ulg w spłacie należności z ww. tytułu. Starosta nie umarzał, nie odraczał i nie rozkładał na raty należności pieniężnych z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP.

(akta kontroli str. 739)

2.3.5. Analiza należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP nie ujawniła wykazywania w ewidencji księgowej należności przedawnionych z tytułu gospodarowania tymi nieruchomościami.

(akta kontroli str. 739-740)

2.3.6. Badaniem kontrolnym objęto dobraną celowo próbę pięciu z najstarszych należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP, które pozostawały nierozliczone na 31 grudnia 2021 r.³⁵ Łączna kwota należności ww. pięciu spraw (stan na 31 grudnia 2021 r.) wynosiła 430,9 tys. zł, w tym kwota należnych odsetek 267,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 1180, 1364-1369)

W wyniku badania ustalono, że:

- wszystkie zaległości dotyczyły opłat za użytkowanie wieczyste;
- w odniesieniu do zaległości na kwotę 21,4 tys. zł (z tego 5,1 tys. zł należności głównej i 16,3 tys. zł odsetek według stanu na 31 grudnia 2021 r.) dotyczącej opłat za 1998 r. podejmowane czynności windykacyjne były bezskuteczne.³⁶ Okres przedawnienia należności upłyne w 2023 r. Jednostka nie podjęła w 2021 r. działań w celu spisania ww. nieściągalnej należności, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1364-1365)

- w odniesieniu do zaległości na kwotę 145,4 tys. zł (w tym 41,3 tys. zł należności głównej i 104,1 tys. zł odsetek według stanu na 31 grudnia 2021 r.), dotyczącej opłat za lata 1998 – 2003 podejmowane czynności windykacyjne i egzekucyjne były bezskuteczne.³⁷ Okres przedawnienia należności upłyne w 2026 r. Jednostka nie podjęła w 2021 r. działań w celu spisania ww. nieściągalnej należności, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1366- 1367, 1372-1373)

- w odniesieniu do zaległości na kwotę 201,3 tys. zł (z tego 78,4 tys. zł należności głównej i 122,9 tys. zł odsetek według stanu na 31 grudnia 2021 r.) dotyczącej opłat za lata 1994-2015, Starosta wystąpił 17 stycznia 2022 r. do Wojewody z wnioskiem o możliwość umorzenia długu.³⁸

(akta kontroli str. 737, 1367)

- w pozostałych dwóch przypadkach³⁹ dotyczących zaległości na kwotę ogółem 43,4 tys. zł (z tego 38,1 tys. zł należności głównej i 5,3 tys. zł odsetek według stanu na 31 grudnia 2021 r.) postępowania egzekucyjne były w toku.

(akta kontroli str. 737, 1364-1369)

- w czterech badanych przypadkach dokonano wymaganych odpisów aktualizacyjnych⁴⁰, zgodnie z przepisami art. 7 ust. 1, art. 24 ust. 1 i 2 i art. 35b ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴¹ oraz przepisami § 10 ust. 1 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa,

³⁵ Doborem celowym objęto należności: Nr 06367, Nr 06354, Nr 06357, Nr 06351, Nr 06353.

³⁶ Dotyczy dłużnika Nr 06357.

³⁷ Dotyczy dłużnika Nr 06354

³⁸ Dotyczy dłużnika Nr 06353

³⁹ Dotyczy dłużników Nr 06351 i Nr 06367

⁴⁰ Dotyczy dłużników Nr 06357, Nr 06354, Nr 06351, Nr 06367

⁴¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.; dalej: uor.

budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁴².

(akta kontroli str. 737)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W księgach rachunkowych Starostwa utrzymywano nieściągalne należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP na kwotę ogółem 166,8 tys. zł, mimo iż stan faktyczny ww. należności wskazywał na możliwość ich umorzenia na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3 upf, tj. ich dotychczasowa egzekucja nie była skuteczna. Do należności tych należała:

- należność na kwotę 21,4 tys. zł (w tym 5,1 tys. zł należności głównej i 16,3 tys. zł odsetek według stanu na 31 grudnia 2021 r.) dotycząca opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości SP za 1998 r.⁴³; wierzytelność stwierdzona została sądowym nakazem zapłaty z 29 czerwca 2000 r.; wezwania o zapłatę skierowane do dłużnika po wydaniu nakazu zapłaty w latach 2002-2003 nie były podejmowane pod dotychczasowym, znanym wierzycielowi adresem; Starostwo pozyskało z Centralnego Biura Adresowego nowy adres stałego pobytu dłużnika; 18 kwietnia 2006 r. skierowano do komornika wnioski o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi; pismem z 12 czerwca 2006 r. komornik poinformował o bezskuteczności egzekucji wskazując, że dłużnik nie przebywa pod wskazanym adresem; z pozyskanych przez Starostwo informacji w 2006 r. i 2009 r. wynikało, że dłużnik został wymeldowany z dotychczasowego miejsca pobytu stałego i nie dopełnił obowiązku meldunkowego; postanowieniem z 17 lipca 2006 r. komornik umorzył postępowanie egzekucyjne z uwagi na jego bezskuteczność; ponowiono wezwania o zapłatę skierowane do dłużnika na poprzednio znany wierzycielowi adres; jedno z tych wezwań (z 10 listopada 2011 r.) zostało podjęte przez dłużnika.⁴⁴; 19 czerwca 2012 r. skierowano kolejny wniosek egzekucyjny, w którym wierzyciel zlecił komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika; postanowieniem z 17 kwietnia 2013 r. komornik umorzył postępowanie egzekucyjne z uwagi na jego bezskuteczność; wezwanie do zapłaty 15 maja 2017 r. nie zostało podjęte przez dłużnika; w związku z powyższym wierzyciel wystąpił do organu gminy o udostępnienie informacji adresowej dłużnika; pismem z 11 października 2017 r. został poinformowany przez organ gminy, że dłużnik nie posiada zameldowania na jej obszarze; pismem z 30 listopada 2017 r., które wpłynęło do wierzyciela 10 stycznia 2018 r., Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA poinformowało, że dłużnik nie posiada aktualnego zameldowania na pobyt stały lub czasowy; okres przedawnienia ww. należności upływa w 2023 r.

(akta kontroli str. 1248-1283, 1364-1365, 1370-1371)

Starosta, na podstawie przedłożonej mu w trakcie kontroli NIK opinii Radcy Prawnego z 7 marca 2022 r. wyjaśnił, że (...) *nie mając żadnych informacji na temat jakiegokolwiek majątku dłużnika ani nie znając jego adresu wierzyciel nie był w stanie wszcząć ponownie egzekucji, która miałaby jakiegokolwiek szanse powodzenia. (...) Uruchamianie egzekucji w takiej sytuacji prowadziłoby wyłącznie do wygenerowania zbędnych kosztów egzekucyjnych w postaci zaliczek pobieranych przez komornika na poczet podejmowanych przez niego czynności. W tym stanie rzeczy nie mając*

⁴² Dz. U. z 2020 r. poz. 342.

⁴³ Dotyczy dłużnika Nr 06357.

⁴⁴ Do 2012 r. wystawiono wezwania do zapłaty: 24 listopada 1999 r., 10 grudnia 1999 r., 12 maja 2000 r., 21 maja 2002 r., 12 marca 2003 r., 2 września 2003 r., 17 czerwca 2005 r., 9 maja 2011 r., 11 listopada 2011 r.

żadnych informacji na temat miejsca pobytu oraz majątku dłużnika nie wszczynano ponownie egzekucji. (...).

(akta kontroli str. 1370-1371)

- należność na kwotę 145,4 tys. zł (w tym 41,3 tys. zł należności głównej i 104,1 tys. zł odsetek według stanu na 31 grudnia 2021 r.), dotycząca opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości SP za lata 1998 – 2003⁴⁵; wierzytelność objęta została sądowymi nakazami zapłaty z 9 kwietnia 2001 r. i z 7 czerwca 2002 r.; wnioskiem z 18 kwietnia 2006 r. przeciwko dłużnikowi wszczęta została egzekucja komornicza; pismem z 22 września 2006 r. komornik wskazał, że nie ustalił majątku, z którego można było prowadzić skuteczną egzekucję; postanowieniem z 3 listopada 2006 r. komornik umorzył egzekucję z powodu jej bezskuteczności; wnioskiem z 10 czerwca 2008 r. wierzyciel wniósł do sądu o wyjawienie majątku przez dłużnika; sprawa została przekazana do rozpatrzenia właściwemu miejscowo sądowi; w styczniu 2009 r. sąd wezwał wierzyciela do wskazania adresu dłużnika informując, że nie przebywa on pod adresem wskazanym we wniosku; wierzyciel wystąpił do MSWiA o udostępnienie informacji adresowej i uzyskał informację, że dłużnik posiada adres stałego zameldowania w Łodzi (inny niż wskazany we wniosku); sąd postanowieniem z 21 października 2010 r. podjął zawieszono uprzednio postępowanie w sprawie wyjawienia majątku; pomimo wyznaczenia przez sąd kilku terminów, dłużnik nie złożył wykazu majątku - nie mieszkał pod wskazanym adresem; postanowieniem z 15 grudnia 2010 r. sąd zawiesił postępowanie wobec niewskazania adresu dłużnika; postanowieniem z 20 grudnia 2011 r. postępowanie zostało umorzone; wierzyciel 15 czerwca 2012 r. ponowił wniosek egzekucyjny do komornika; we wniosku wierzyciel zawarł zlecenie poszukiwania majątku dłużnika przez komornika; postanowieniem z 20 kwietnia 2020 r. komornik umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji; w związku z wszczęciem ww. egzekucji dłużnik złożył 2 sierpnia 2018 r. do sądu wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu do nakazu zapłaty wydanego 9 kwietnia 2001 r.; postanowieniem z 4 września 2018 r. sąd odrzucił ww. wniosek dłużnika; w konsekwencji tego rozstrzygnięcia sąd 6 czerwca 2020 r. wydał wyrok, w którym m.in. nakazał pobrać od dłużnika kwotę 550,50 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego; zasądzone na rzecz SP ww. należności nie zostały wyegzekwowane przez komornika; zarządzeniem z 22 stycznia 2021 r. sąd umorzył je w całości. Okres przedawnienia należności upływa w 2026 r.

(akta kontroli str. 1248-1283, 1366-1367, 1372-1373)

W sprawie należności na kwotę 21,4 tys. zł Starosta wyjaśnił, w oparciu o opinię Rady Prawnego Starostwa, że (...) wskazane jest wystąpienie z wnioskiem do wojewody o zgodę na umorzenie przedmiotowej należności. (...).

(akta kontroli str. 1358, 1375)

W sprawie należności na kwotę 145,4 tys. zł Starosta wyjaśnił, w oparciu o przedstawioną w trakcie trwania kontroli NIK opinię Rady Prawnego Starostwa, że dłużnik (...) jest niewypłacalny i wszczynanie kolejnej egzekucji celem wyegzekwowania kwot zasądzonych nakazem zapłaty (...) z 7 czerwca 2002 r. oraz wyrokiem Sądu (...) z 1 czerwca 2020 r. byłoby bezcelowe i generowało wyłącznie dodatkowe koszty. Egzekucja wszczynana przez wierzyciela okazała się bezskuteczna w 2006 r. oraz w 2020 r., a obecnie bezskuteczna okazała się egzekucja należności Skarbu Państwa - (...) w nieznaczonej kwocie 550,50 zł. (...). W przedstawionej opinii Rady prawnego Starostwa wskazano m.in.: (...) z uwagi na dotychczas wieloletnią bezskuteczność egzekucji sugeruję rozważenie kwestii ich

⁴⁵ Dotyczy dłużnika Nr 06354.

umorzenia stosownie do przepisów art. 12a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami w związku z art. 56 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 o finansach publicznych, który stanowi, że należność może zostać umorzona w całości z urzędu jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne. W kwestii umorzenia konieczna jest uprzednia zgoda wojewody. (...).

(akta kontroli str. 1358, 1372-1373)

Skarbnik Powiatu wyjaśniła, że przyjęto ogólną zasadę niepodejmowania działań w celu umorzenia lub spisania należności z uwagi na planowane, przyszłościowe odzyskanie tych należności od dłużników bądź ich spadkobierców.

(akta kontroli str. 391)

NIK wskazuje, iż utrzymywanie opisanych należności w księgach rachunkowych Starostwa (na koncie 221-„Należności z tytułu dochodów budżetowych”) skutkowało zawyżeniem w sprawozdaniu Rb-27ZZ Starostwa kwoty „należności pozostałych do zapłaty ogółem”, „w tym zaległości”. Stanowiło to naruszenie przepisów art. 24 ust. 2 uor, zgodnie z którym księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty. Stan prawny i sytuacja majątkowa dłużników wskazują, że spełnione zostały przesłanki, aby wystąpić do Wojewody z wnioskiem o zgodę na umorzenie tych należności i ich odpisanie z konta 221.

2. W Starostwie od 2020 r. nie sporządzano kwartalnych zestawień sald należności cywilnoprawnych zaległych wraz z informacją na jakim etapie postępowania windykacyjnego przedstawiała się dana zaległość, mimo że wymóg w tym zakresie został określony w §§ 10 i 20 Procedury windykacji.⁴⁶ Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierzono Skarbnikowi Powiatu.

Sprawozdanie roczne za 2020 r. dotyczące należności SP zostało przekazane Wojewodzie 12 lutego 2021 r.

(akta kontroli str. 395, 1320-1334, 1356)

Starosta wyjaśnił, że sprawozdania kwartalne z windykacji należności SP nie były sporządzane w 2021 r. z uwagi na panującą pandemię COVID-19, która spowodowała absencję pracowników Starostwa w postaci kwarantanny, chorób pracowników oraz pracy zdalnej. Sprawozdanie z zaległości SP a w szczególności windykacji za 2021 r. będzie przekazane Wojewodzie do końca marca 2022 r.

(akta kontroli str. 1356)

OCENA CZĄSTKOWA

Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami SP została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem i rzetelnie rozliczona. Prawidłowo ustalano udział Powiatu w uzyskanych dochodach, a należna SP kwota pobranych dochodów odprowadzana była na rachunek dysponenta części budżetu państwa terminowo i we właściwych kwotach. Kwartalne i roczne sprawozdania budżetowe sporządzane były terminowo, zgodnie z ewidencją księgową, jednak należności wykazane w sprawozdaniach Rb-27ZZ nie oddawały rzeczywistego stanu należności pozostałych do zapłaty. Stwierdzono bowiem, że w księgach rachunkowych Starostwa wykazywane były należności nieściągalne w łącznej kwocie 166,8 tys. zł. W 2020 r. i 2021 r. nie sporządzano ponadto

⁴⁶ § 10 i 20 Procedury windykacji: §10. W terminie 30 dni od zakończenia kwartału, Wydział Finansowy sporządza, kwartalne zestawienie sald należności cywilnoprawnych – zaległych wraz z informacją na jakim etapie postępowania windykacyjnego przedstawia się dana zaległość. Zestawienie przedkłada się naczelnikom komórek merytorycznych, z których działalnością wiążą się dochodzone należności i skarbnikowi. §20. Pracownik Wydziału Finansowego, w zakresie swoich zadań, sporządza kwartalne zestawienie prowadzonych czynności egzekucyjnych w terminie do 30 dni po zakończeniu kwartału. Zestawienie przekazuje się komórkom merytorycznym, z których działalnością wiążą się należności i skarbnikowi.

kwartalnych zestawień sald należności zaległych wraz z informacją na jakim etapie postępowania windykacyjnego przedstawiała się dana zaległość, pomimo wymogu określonego w Procedurze windykacji.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- Wnioski
1. Weryfikacja zaległości w celu ustalenia należności kwalifikujących się do umorzenia w związku z wystąpieniem przesłanek określonych w art. 56 ust. 1 ufp.
 2. Sporządzanie kwartalnych zestawień sald należności, zgodnie z Procedurą windykacji.
- Uwagi
- Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁴⁷ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 25 marca 2022 r.

Kontroler
Artur Matejko
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
Podpis

.....
Podpis

⁴⁷ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.